

SEĞİRNAME'NİN YENİ BİR YAZMA NÜSHASI ÜZERİNE

Beytullah BEKAR¹

Okan Celal GÜNGÖR²

ÖZET

İnsan, yaratılışı itibarıyla merak duygusuyla dünyaya gelir. İnsanoğlu daha çok gelecekte gerçekleşecek olaylara, bilinmeyene dönük bir merak duygusu taşır. İnsanların bu duygularını tatmin edebilmek için farklı yol ve yöntemlere başvurduğu görülür. Bu yol ve yöntemlerden biri de faldır. Türk edebiyatında fal türündeki ilk eser, Eski Uyğurlar dönemine ait olan ve 9. yüzyılda yazıldığı düşünülen Irk Bitig'dir. İnsan vücudunun çeşitli yerlerinde meydana gelen seğirmelerin gelecekte yaşanacak olumlu ya da olumsuz çeşitli hadiselerle işaret ettiğine dönük yorumları içeren hem manzum hem de mensur yazılan seğirname de bir tür fal kitabı özelliği taşır.

Seğirname türüne ait eserlerin yurt içi ve yurt dışı kütüphanelerde çok sayıda nüshası bulunmaktadır. Çalışmanın konusunu teşkil eden seğirname Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi Kütüphanesi Ma VII 11'de kayıtlı mecmua içindedir. Çalışmada, Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi Kütüphanesinde bulunan 18. yüzyıla ait seğirname nüshası, bu konuyla ilgili bilahare yapılacak çalışmalara katkı sağlamak amacıyla çeviriyazıyla Latin harflerine aktarılmış ve seğirnameyle ilgili verilen kaynakçadaki eserler taranarak vücuttaki seğiren organların dizini çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Seğirname, Seğirmek, Fal, Organ adları, Klasik Türk edebiyatı

ON A NEW MANUSCRIPT COPY OF SEĞİRNAME

ABSTRACT

Human beings are born with a sense of curiosity. Human beings have a sense of curiosity about future events and the unknown. People use different ways and methods to satisfy these feelings. Fortune telling is one of the most important ways and methods. The first work in the genre of fortune telling from Turkish literature is Irk Bitig, which is thought to have been written in the 9 th century during the Old Uyghur

¹ Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, beytullahbekar@gmail.com

² Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, okancelalgungor@gmail.com

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

period. Segirname include interpretations that twitches occurring in various parts of the human body indicate various positive or negative events that will occur in the future.

These works are a kind of fortune telling. There are many copies of Segirnames in various libraries at home and abroad. One of the segirnames, which constitute the subject of the study, is in the collection recorded in Tübingen Eberhard Karls University Library Ma VII 11. In the study, the 18th century copy of seğırname, located in the Tübingen Eberhard Karls University Library, was translated into Latin letters with transcription in order to contribute to the studies on this subject. By scanning the bibliography of the works on twitching, the index of twitching organs in the body was created.

Keywords: *Segirname, Twitching, Fortune, Organ names, Classical Turkish literature, Classical Turkish literature*

1. GİRİŞ

İnsan, yaratılışı itibarıyla merak duygusuyla dünyaya gelir. İnsanoğlu daha çok gelecekte gerçekte olacak olaylara, bilinmeyene dönük bir merak duygusu taşır. İnsanların bu duygularını tatmin edebilmek için farklı yol ve yöntemlere başvurduğu görülür. Bu yol ve yöntemlerin başında da fal gelir. Toplumda zamanla falı meslek edinen ve büyük itibar gören kâhin, müneccim, sihirbâz, büyücü, şifâci, falcı ve bakıcı olarak adlandırılan kişiler ortaya çıkmıştır (Aydın, 1988: 134). İnsanoğlunun gelecekle ilgili umutlarını, kaygılarını, merakını, inancını ortaya koyan gizli ve bilinmeyi öğrenme isteğini gösteren, falın çeşitlilik arz ettiği görülür (Özyaşamış Şakar, 2010: 214).

İnsanoğlunun yaşamındaki bilinmeyi bilmeye olan tutkusu ve bu amaçla kullandığı yol ve yöntemler zamanla edebiyata da yansımış ve neticede falname türünde eserler ortaya çıkmıştır (Gökdemir, 2020: 45). Türk edebiyatından fal türündeki ilk eser ise Eski Uygurlar döneminde 9. yüzyılda kaleme alındığı düşünülen *İrk Bitig*'dir.³ Yıldızlara, kuma, kılık kıyafete vb. unsurlara bakılarak kişinin geleceğine, karakterine dönük yorumları içeren eserler dışında doğrudan insan vücudunu ve insan vücudundaki değişimleri odağı olarak yapılan yorumları içeren eserler de vardır. İnsan vücudunun çeşitli yerlerinde meydana gelen seğırmelerin gelecekte yaşanacak olumlu ya da olumsuz çeşitli hadiselerle işaret ettiğine dönük yorumları içeren hem manzum hem de mensur yazılan bu eserler, edebiyatta *seğırname*, *ilm-i ihtilaç*, *ihtilacname* olarak adlandırılır (Süer, 2011: 288; Sümbüllü, 2010: 27).

Seğırmek kelimesi, “genellikle vücudun bir yerinde deri ile birlikte derinin hemen altındaki kaslar hafifçe oynamak, seğırmek” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2011: 2057). İnsanoğlu, vücudunda

³ Eser hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Yıldırım, F. (2017) “İrk Bitig ve Orhun Yazılı Metinlerinin Dili”, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları; Tekin, T. (2007) *İrk Bitig*, “Eski Uygurca Fal Kitabı”, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

meydana gelen bu fizyolojik olaya, hayal gücünün genişliği ve bilinmeyene olan tutkusu nedeniyle olumlu veya olumsuz çeşitli anlamlar yüklemiş ve bu seğirmeleri bir çeşit haber kaynağı olarak görmüştür (Özçelik, 1996: 98). Bu yönüyle seğirnameler aslında bir tür faldır. Bilinen en eski *Seğirname*, Eski Uygur Türkçesiyle yazılmıştır. Seğirmeyi ihtiva eden bu 13 satırlık metin, ilk önce Reşid Rahmeti Arat tarafından transkribe edilmiş ve Almancaya çevirisiyle birlikte *Turkische Turfan Texte*'de yayımlanmıştır (Sertkaya, 2011: 1533). Arap harfli seğirnameler üzerinde ilk çalışan kişi, W. Zajaczkowski'dir. Bu çalışmalardan sonra çok sayıda seğirname bulunmuş ve bunlar üzerine çeşitli çalışmalar yapılmıştır.⁴ Bunlar dışında yurt içi ve yurt dışı çeşitli kütüphanelerde çok sayıda seğirname nüshası bulunmaktadır. Bunlardan biri de Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi Kütüphanesi Ma VII 11'de kayıtlı mecmua içindedir. Çalışmanın konusunu teşkil eden bu seğirnamenin bulunduğu mecmua, 18. yüzyıla aittir. Mecmua içinde 3b'den 28b'ye kadar *Seğirname*, 28b'den 54b'ye kadar *Simurg Hikâyesi*, 54b'den 66b'ye kadar *Fatiha Suresinin Tefsiri*, 66b'den 89a'ya kadar *İblis'in Nasihatleri*, 89b'den 127b'ye kadar *Olağandışı Yaratıklar* başlıklı bölümler, 127b'den 129b'ye kadar ise farklı isimler ve tarihler yer almaktadır. Mecmuada 129b'den 132b'ye kadar olan sayfalar boştur. Seğirnamenin bulunduğu kısımda her bir sayfada 11 satır bulunmakta olup metin çerçeve içine alınmıştır.

Nesir olan bu *Seğirname*'nin bir özelliği de seğiren organların olumlu ya da olumsuz yorumlarının Dânyâl Peygamber, Süleyman Peygamber, Suhayb, Ca'fer-i Sâdık ve Zülkarneyn'den rivayetle verilmesidir. Eserde seğiren uzuvlar *baştan omuzlara, omuzlardan ferce, kollardan parmaklara, oturak yerinden ayak uçlarına* kadar olmak üzere dört bölümde incelenmiştir.

Çalışmada, Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi Kütüphanesinde bulunan seğirname nüshası, bu konuyla ilgili yapılacak çalışmalara katkı sağlamak amacıyla çeviriyazıyla Latin harflerine aktarılmıştır. Bununla birlikte kaynakçada seğirnameyle ilgili verilen eserler taranarak vücuttaki seğiren organların dizini çıkarılmıştır. Bu dizini çıkarmadaki amaç, vücuttaki hangi organın nasıl adlandırıldığının ve vücudun hangi bölgelerin seğirdiğinin tespitidir.

⁴ Ayrıntılı bilgi için bakınız Bars, M. E. (2023) "Yeni Bir Karşılařtırılmalđ Seğirname Nüshası Üzerine Değerlendirmeler", Akra Kùltür Sanat ve Edebiyat Dergisi, 29(11): 95-110.

2. SEĞİREN UZUVLAR DİZİNİ⁵

Baştan omuzlara

baş (kafa): başın tamamı (cümlesi), başın ortası (tepesi), başın altı, başın tepesinin sağı, başın önü, başın ardı (eğrisi), başın sağı, başın solu, başın sağ ardı, başın sol ardı, başın çevresi (etrafı), tepenin sağ yanı, başın yarısı, kafanın içi

beyin: beyin

zülûf (saç): sağ zülûf, sol zülûf

alın: alnın tümü, alnın ortası, alnın sağ yanı, alnın sol yanı

kaş (ebru): sağ kaş, sol kaş, sağ kaş ortası, iki kaş ortası (arası), her iki kaş, sol kaşın kuyruğu, kaşın ucu, sağ kaşın ucu, sol kaşın tepesi (tümbeşi)

göz: sağ gözün tamamı, sol gözün tamamı, sağ göz köşesi, sol göz köşesi, sağ göz kuyruğu, sol göz kuyruğu, sağ gözün yukarı (üst) kapağı, sol gözün yukarı (üst) kapağı, sağ gözün aşağı (alt) kapağı, sol gözün aşağı (alt) kapağı, sağ gözün çevresi, sol gözün çevresi, sağ gözün pınarı, sol gözün pınarı, sağ gözün bebeği, sol gözün bebeği, sağ gözün içi, sol gözün içi, sağ gözün kirpiği, sol gözün kirpiği, sağ gözün alt (aşağı) kirpiği, sol gözün alt kirpiği, sağ gözün üst kirpiği, sol gözün üst kirpiği, sağ gözün burun tarafı (yanı), sol gözün burun tarafı (yanı), sağ gözün ucu, sol gözün ucu, sağ gözün ağı, sol gözün ağı, sağ gözün başı, sol gözün başı, sağ gözün karası, sol gözün karası, sağ gözün aşağı gerisi, sol gözün yukarı gerisi

kaş ve göz: sağ kaşla sağ göz ile, sol kaşla sol göz ile, sağ göz ile sağ kaşın dört yanı

ense: ense, ensenin sağ yanı, ensenin sol yanı, ensenin çukuru

şakak (tuluñ): sağ şakak, sol şakak

duluk: sağ duluk, sol duluk

avurt: sağ avurt

yanak: sağ yanak, sol yanak, yanak altı, sağ yanak altı

çene (enek): çenenin tamamı, çenenin sağı, çenenin solu, çenenin çukuru, çenenin altı

⁵ Seğiren uzuvlar dizini, hem elimizdeki nüsha hem de 17 seğirnamenin işlendiği Yusuf Ziya Sümbüllü tarafından kaleme alınan *Seğirname* isimli çalışmadan hareketle oluşturulmuştur.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

kulak: sağ kulak, sol kulak, sağ kulağın yumuşağı, sol kulağın yumuşağı, sağ kulağın ardı (sırtı, arkası), sol kulağın ardı (sırtı, arkası), sağ kulak deliği, sol kulak deliği, sağ kulağın altı, sol kulağın altı, sağ kulağın ucu, sol kulağın ucu, sağ kulağın üstü, sol kulağın üstü

ağız: ağzın tamamı, ağzın sağ yanı (kõşesi), ağzın sol yanı (kõşesi), ağzın çukuru, ağzın içi, ağzın altı

dil: dilin tamamı, dilin altı, dilin üstü, dilin ucu, dilin yanı, dilin sağ yanı, dilin üstünün dokunduğu enek, dilin altının dokunduğu enek

diş: diş

dudak: üst (yukarı) dudak, alt (aşağı) dudak, üst (yukarı) dudağın sağ yanı (kõşesi), üst dudağın sol yanı, aşağı dudağın sol yanı, aşağı (alt) dudağın sağ yanı (bucağı, kõşesi), iki dudak birden, dudağın kõşeleri, dudağın kenarı, dudak bucağı

burun: burnun tamamı (cümlesi, küllisi), burnun başı, burnun ucu, burnunun çevresi, burnun sağ yanı (kanadı), burnun sol yanı (kõşesi, kanadı), burun altı, burun üstü, burnun sağ tarafının üstü, burnun sol tarafının üstü, burnun içi, burnun sağ tarafının içi, burnun sol tarafından içi, burnun sağ deliği, burnun sol deliği

yüz: yüzün tamamı, yüzün sağ yanı, yüzün sol yanı, yüzün içi, yüzün önü, yüzün başı

sakal: sakal, sakal altı, sakalın sağı, sakalın soğu

bıyık: bıyık

boyun (gerdan): boynun tamamı (cümlesi, küllisi), boynun çevresi, boynun sağ yanı, boynun sol yanı, boynun iki yanı, boynun çukuru, boynun sağ yanının yukarısı, boynun üstü, boynun altı

boğaz (gulu): boğazın tamamı, boğazın sağ yanı, boğazın sol yanı, boğazın ortası, boğazın yukarı çenesi (uç tarafı), boğazın aşağı çenesi

gıtrlak: gıtrlağın sağ yanı, gıtrlağın sol yanı

kursak: kursak

Omuzlardan oturak yerine (kabalara)

omuz (çiğin): sağ omuz, sol omuz, iki omuz birden

gõđüs (bağır): gõđsün cümlesi, gõđsün sağ yanı, gõđsün sol yanı, gõđsün ortası, gõđsün aşağı yanı, gõđsün yukarı yanı, gõđsün altı (aşağısı), gõđsün başı

kaburga (eye): sağ kaburga, sol kaburga

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

yürek (kalp): yüreği seğirse, yüreğin üstü, yüreğin ortası

meme (emcek): sağ meme, sol meme, her iki meme birden, memenin altı, sol meme altı, memenin çukuru, sağ meme çukuru

bel: bel, belin sağ yanı, belin sol yanı, belin altı, belin üstü, belin ortası, kuşak yeri, beli bir uğurdan (yönden)

omurga: oñurga

arka (sirt, yağrın, dal): arkanın tamamı (cümlesi), arkanın sağ yanı, arkanın sol yanı, arkanın ortası, arkanın arası, arkanın üstü

kaynak⁶: kaynak

uyluk kemiği: sağ uyluk, sol uyluk, iki uyluk birden, sağ uyluk içi, sol uyluk içi, sağ uyluk dışı (taşrası), sol uyluk dışı, uyluğun iç başı, uyluğun altı, uyluğun üstü

kürek kemiği (talı): sağ kürek kemiği, sol kürek kemiği

karın: karnın sağ yanı, karnın sol yanı, karnın cümlesi

göbek (nāfa): göbeği seğirse, göbeğin sağ yanı, göbeğin altı, göbeğin üstü

göbek ve karın: göbekte karın birlikte

mide: mide

göbek ve kasık ortası: göbek ve kasık ortası birlikte

göbek ve kafa: göbek ve kafa birlikte

böbrek: böbrek, sağ böbrek, sol böbrek

böğür (pehlu): sağ böğür, sol böğür, iki böğür birden, böğürün altı

kasık: kasığın cümlesi (tamamı), kasığın sağ yanı, kasığın sol yanı, kasığın ortası, kasığın kökü

Kollardan parmaklara

kol: sağ kol, sol kol, iki kol birden, sağ kol üzeri, sol kol üzeri

koltuk: sağ koltuk sol koltuk

pazı (bazu): sağ pazı, sol pazı, iki pazı

---

⁶ Sirt etlerinin but etlerine yapıştığı yer.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

dirsek: sağ dirsek, sol dirsek, iki dirsek birden

bilek: bileğin tamamı, sağ bilek, sol bilek, sağ bilek üstü, sol bilek üstü, sağ bilek altı, sol bilek altı, sağ bileğin üstü ve altı, sol bileğin üstü ve altı, bileğin ortası

el: sağ elin tamamı, sol elin tamamı, sağ el, sol el, sağ elin ucu, sol elin ucu, sağ elin ayası, sol elin ayası, sağ elin içi, sol elin içi, sağ elin üstü, sol elin üstü, sağ elin arkası, sol elin arkası, elin ucu, sağ elin ucu, sol elin ucu, sağ elin ortası, sol elin ortası, iki elin arkası

el ve bilek: sağ el ve bilek, sol el ve bilek

aya (avuç): sağ aya, sol aya, iki aya birden

el ve aya: sağ ve sol el ayasıyla

pençe: sağ el pençe, sol el pençe

el parmakları: sağ elin parmaklarının tamamı, sol elin parmaklarının tamamı, sağ elin baş parmağı, sol elin baş parmağı, sağ elin ikinci (şehadet) parmağı, sol elin ikinci (şehadet) parmağı, sağ elin üçüncü (orta) parmağı, sol elin üçüncü (orta) parmağı, sağ elin dördüncü (yüzük) parmağı, sol elin dördüncü (taharet) parmağı, sağ elin serçe (sırça, küçük, giçi, beşinci) parmağı, sol elin serçe parmağı,

tırnak: sağ elin tırnakları, sol elin tırnakları

Oturak yerinden ayak uçlarına

oturak (uca, kalca): oturak yerinin cümlesi, sağ oturak, sol oturak, oturağın iki yanı

göt: göt, götün sağ yanı, götün sol yanı götün ortası

dübür (makat): sağ dübür, sol dübür, dübürün sağ yanı, dübürün sol yanı, dübürün deliği, dübürün ortası,

ferç⁷: fercin ucu, fercin sol yanı

zeker⁸: zekerin sağ yanı, zekerin sol yanı, zekerin iki yanı, zekerin ucu, zekerin dibi, zekerin deliği, zekerin altı

haya (yumurta, taşak, husse): hayanın tamamı (cümlesi), sağ haya, sol haya, iki haya birden, hayanın yanları, hayanın kılları

⁷ Kadın cinsel organı

⁸ Erkek cinsel organı

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

baldır: baldırın tamamı, sağ baldır, sol baldır, sağ baldırın yumuşağı, sol baldırın yumuşağı, baldırın altı (aşağısı), baldırın üstü, sağ baldırın altı, sol baldırın altı

bacak: sağ bacak, sol bacak

but: budun tamamı, sağ but, sol but, sağ budun dışı (taşrası), sol budun dışı, sağ budun içi, sol budun içi, ökçe budu

diz: sağ diz, sol diz, sağ dizin başı, sol dizin başı, sağ dizin içi, sol dizin içi, sağ dizin dışı, sol dizin dışı, dizin başı, dizin altı, sağ dizin altı, sol dizin altı, sağ dizin koltuğu, sol dizin koltuğu, sağ dizin iki yanı, sol dizin iki yanı

incik: sağ incik, sol incik, sağ inciğin dışı (taşrası), sol inciğin dışı, sağ inciğin içi

ayak: sağ ayağın tamamı, sol ayağın tamamı, iki ayak birden, sağ ayağın eklem yeri (bendigah), sol ayağın eklem yeri, sağ ayak üstü, sol ayak üstü, sağ ayak altı, sol ayak altı, sağ ayağın arkası, sol ayağın arkası, sağ ayağın tabanı, sol ayağın tabanı, sağ ayak ortası, sağ ayağın tarağı, sol ayağın parmakları arası, sağ ayak arkası, sol ayak arkası

topuk: sağ topuk, sol topuk, sağ topuğun sağ yanı, sağ topuğun sol yanı, sağ topuğun sol yanı, sol topuğun sol yanı, sağ topuğun i yanı, sağ topuğun dış yanı, sol topuğun i yanı, sol topuğun dış yanı, sağ ayağın dış (taşra) topuğu, sol ayağın dış (taşra) topuğu, sağ topuğun altı sol topuğun altı, sol topuğun iki yanı

tarak: sol ayağın tarağı

ökçe: sağ ayağın ökesi, sol ayağın ökesi

ayak parmakları: sağ ayağın cümle parmağı, sol ayağın cümle parmağı, sağ ayağın baş (ulu) parmağı, sol ayağın baş parmağı, sağ ayağın ikinci parmağı, sol ayağın ikinci parmağı, sağ ayağın orta parmağı, sol ayağın orta parmağı, sağ ayağın dördüncü (orta parmaktan sonra) parmağı, sol ayağın dördüncü parmağı, sağ ayağın serçe (sırça, küçük, gii) parmağı, sol ayağın serçe parmağı, (sağ) ayak parmakları arası

pençe: sağ ayağın pençesi, sol ayağın pençesi

tırnak: sağ ayağın tırnakları, sol ayağın tırnakları

tüm vücut

aza (vücut, beden): tüm sağ aza, tüm sol aza, tüm gövde

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

Çalışma dikkate alındığında göz ve parmaklarda pek çok bölgenin seğirdiği; diş, beyin ve midede ise genel bir seğirmeden bahsedildiği görölmüştür. Organların adlandırılmasında zaman zaman Arapça ve Farsça karşılıklarının kullanıldığı görölmüştür: böğür (pehlu), göbek (nafa) vb. Ayrıca ağız özelliklerini barındıran adlandırmalara da rastlanmıştır: serçe (sırça, giçi) parmağı vb.

3. SONUÇ

Türk kültüründe Eski Uygurlar dönemine kadar uzanan bir fal geleneği vardır. Seğirnameelerde vücuttaki organların fizyolojik olarak vermiş oldukları tepkilerin insanoğunun muhayyilesinde geleceğe dönük çeşitli olaylara, durumlara yorumlanması yönüyle bir tür fal niteliği gösterir. Seğirnameelerin farklı kütüphanelerde çok sayıda nüshası tespit edilmiştir. Çalışmamıza konu olan, nüsha Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi Kütüphanesindedir. 18. yüzyıla ait bu nüsha muhtemelen farklı konularda yazılmış el yazması metinlerin olduğu bir mecmua içinde yer aldığı için bugüne kadar tespit edilememiştir. Bu çalışma, mezkûr nüshanın tanıtılması ile seğirname çalışmalarına yeni bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

4. METİN

3b (1) Haza Kitâb-ı Segir-nâme bıķavli Dāniyāl ve Cāfer-i Şadık (2) ve Zül-ķarneyin ve Süleymān ve Şuhayb ʼaleyhi müsselām (3) bir kimesne a ʼzasında bir ʼuzvı hareket ʼtse (4) aña hayırdan ve şerden bir nesne delālet ʼtse gerek (5) pes bu risāleye nazār ʼde eyü gelürse Allah u te ʼālāya (6) şükür ʼde eger yadlu gelürse tevbe ve istiđfār ʼde (7) řadaķa vère kim Hāķ te ʼālā kemāl-i luťfindan ķādir ve kayyümdür (8) hayra döndüre inşallah te ʼālā beř kiřiniñ ķavli (9) üzere evvel Dāniyāl ikinci Cāfer-i Şadık üçüncü Zül-ķarneyin dördüncü Süleymān-ı ʼasr beşinci

4a (1) Şuhayb pes imdi bunlaruñ tábiri ki nübüvvet-iledür (2) ve kimi ilhām-ı ilāhiyye iledür ve kimi hikmet-i ķuvvet-iledür (3) ve kimi ʼ ilimledür ve kimi tecrube iledür bunlarla hūķm (4) ʼtmiřlerdür bunuñ dağı tábiri gibi řıfātı ve ahlāmı⁹ (5) vardur ve řahīhi vardur bunuñ řıfātı ve ahlāmı (6) oldur kim ihtilāc üç güne degindür eger üç (7) günü geçirse hūķemā aña itibār ʼtmezler řāyed ki şamarlarda yel eglenüp ol a ʼzāda hareket (8) belüre ditrer pes imdi řahīhi budur ki üç (9) güne dek ola bu dağı işaret için beşaret (10) için ola şimden gerü beyān ʼedelüm ol beř

4b (1) kiřinuñ ķavli üstüne inşallah u te ʼālā (2) fařl-ı evvel a ʼzādan boyuna varınca tā başdan (3) muhaşşal başdan boyuna varıncadur başı seğirse (4) Dāniyāl eydür: naķil ve hareket kıla Cāfer-i Şadık (5) eydür devlet niřānidur İşkender eydür ʼ izzet (6) ve hışmet (Ar. ululuk) bula Süleymān eydür ğanimet bula (7) Şuhayb eydür sefer kıla eger bařıñ ardı seğirse (8) Dāniyāl eydür halk içre ğüzin ola Cāfer eydür

⁹ Metinde ihlāmı yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

(9) halk anı dost edine İskender eydür ululardan (10) nazar ere Süleymân eydür dostluk ve (11) mâl bula Şuhayb eydür teşvîşden kırtula

5a (1) eger başîñ öni segirse Dāniyāl eydür melâmetden (2) kırtula Cāfer eydür: hem-çü İskender (3) eydür hem-çü Süleymân eydür şeref bula Şuhayb (4) eydür güşşadan kırtula eger başîñ depesi (5) segirse Dāniyāl eydür vâkı ‘adan necât bula (6) Cāfer eydür bilâ-şek murâdına ere İskender (7) eydür: mâl hâşıl ola Süleymân eydür güşşadan (8) soñra ululuk bula Şuhayb eydür vâfir mâl (9) bula eger başîñ sağ yanı segirse Dāniyāl (10) eydür bir yaramaz hikâyet eşide Cāfer eydür n(y)â¹⁰ hoş (11) haber gele İskender eydür sefer vâkı ‘ola Süleymân

5b (1) eydür mâl hâşıl eyleye Şuhayb eydür hem-çü eger (2) başîñ şol yanı segirse Dāniyāl eydür ululuk (3) bula Cāfer eydür ma ‘ışeti âsân ola (4) İskender eydür toğrı söz söyleye Süleymân (5) eydür bir iş işleye aña meşğül ola Şuhayb (6) eydür: mâl hâşıl ede eger alını segirse Dāniyāl (7) eydür manşib eline gire Cāfer eydür ululuk hâşıl (8) kıla İskender eydür rāhat ve sürür bula (9) Süleymân eydür ‘ilim ve şeref bula Şuhayb eydür (10) mâl ve menfa ‘at bula eger başı tamâm segirse (11) Dāniyāl eydür tekessür ola Cāfer eydür ululuk

6a (1) bula İskender eydür şādımân ola Süleymân (2) eydür: hem-çü Şuhayb eydür haşmet bula eger sağ (3) şakıkaşı segirse Dāniyāl eydür taqrîb hâşıl (4) ede Cāfer eydür rif ‘at ve şevket hâşıl kıla (5) İskender eydür güşşadan kırtula Süleymân eydür (6) hayr haber eşide Şuhayb eydür bir hastalık çeke (7) eger şol şakıkaşı segirse Dāniyāl eydür güşşaya (8) yetiše Cāfer eydür selâmetlikde ola İskender (9) eydür ehlerinden hayır göre Süleymân eydür selâmet (10) bula Şuhayb eydür mâl ve ululuk bula eger sağ (11) kaşı segirse Dāniyāl eydür beşâret ola

6b (1) Cāfer eydür eylikler ola İskender eydür ferağ ola (2) Süleymân eydür ululuk bula Şuhayb eydür (3) şâzılık hâşıl kıla eger şol kaşı segirse (4) Dāniyāl eydür düğün ola Cāfer eydür sa ‘âdet (5) bula İskender eydür kavminden şâz ola Süleymân (6) eydür mālî arta Şuhayb eydür biraz melül olup (7) soñra sevine eylügin¹¹ söyleyeler eger iki (8) kaşı arası segirse Dāniyāl eydür biraz melül olup (9) soñra sevine Cāfer eydür bir yaramaz iş (10) işleye İskender eydür utanacak iş kıla (11) Süleymân eydür hem-çü Şuhayb eydür hem-çü eger sağ

7a (1) gözüñ köşesi segirse Dāniyāl eydür müsâfir (2) gele Cāfer eydür hem-çü İskender eydür gâ’ib gele (3) Süleymân eydür hayır haber gele Şuhayb eydür gizlü (4) haber zâhir ola eger şol gözüñ köşesi (5) segirse Dāniyāl eydür biraz güşşacık erişe (6) Cāfer eydür menfa ‘at erişe İskender eydür nâ-hoş (7) haber eşide Süleymân eydür düşmeni kâhır ola (8) Şuhayb eydür şādımân ola eger sağ gözüñ (9)

¹⁰ Metinde yâ yazılmıştır.

¹¹ Metinde eyleyügin yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

kuyruğı segirse Dāniyāl eydür: ğā'ibgele Cāfer (10) eydür eyü söz naķil edeler İskender eydür mizācı (11) bir miķdār Őikest ola yā sıtmadan yā terlemeden

7b (1) Süleymān eydür sehil ğuşşa ĉeke der- 'aķab (2) ķurtula Şuhayb eydür aña bir nesneden fā'ide (3) ere eger Şol gözüñ kuyruğı segirse Dāniyāl (4) eydür mektüb gele Cāfer eydür mizācı ĥasta (5) ve marazlu ola İskender eydür tekessür vāķi ' ola (6) Süleymān eydür bir yere nāme vere ĥaberin eşide (7) Şuhayb eydür bir ĥikāyet eşide ĥikmet ehli eydür (8) ğam-nāk ola eger Őađ gözüñ yuķarı ķapađı (9) segirse Dāniyāl eydür ğāyet ĥürrem ola Cāfer (10) eydür ğāyet tekessür vāķi ' ola İskender eydür (11) beřāret eşişe Süleymān eydür zahmet ĉeke

8a (1) Şuhayb eydür hem-ĉü eger Şol gözüñ yuķarı (2) ķapađı segirse Dāniyāl eydür ğā'ibden kimse (3) gele Cāfer eydür anıñla zaraşfet edeler İskender (4) eydür anıñla feraĥ edeler Süleymān eydür murādı (5) ĥāřıl ola Şuhayb eydür bir iş ede kim begenmeyeler (6) eger Őađ gözüñ aşağı ķapađı segirse Dāniyāl (7) eydür uzak seferi ola Cāfer eydür bir nesneden (8) fā'ide eşişe İskender eydür bir ĥaber yā bir yād (9) kişi gele Süleymān eydür 'azım eylüge eşişe (10) Şuhayb eydür bir kimse ile ĥuřümet ķıla (11) eger Őađ gözi tamām segirse

8b (1) Dāniyāl eydür ĥürrem ola Cāfer eydür Őaĥĥat bula İskender (2) eydür Őāz ola Süleymān eydür ğā'ib gele Őuhayb (3) eydür Őāz ola fā'ideler ede eger Őol gözüñ (4) aşağı ķapađı segirse Dāniyāl eydür uzak (5) seferi ola Cāfer eydür bir nesneden fā'ide (6) eşişe İskender eydür bir ĥayır yā bir yād kiři gele (7) Süleymān eydür 'azım eylüge eşişe Őuhayb (8) eydür bir kimse ile ĥuřümet ķıla eger Őol (9) gözi tamām segirse Dāniyāl eydür anıñla zaraşfet edeler (10) Cāfer eydür talaťtuf¹² vāķi ' ola İskender (11) eydür ğā'ib gele Süleymān eydür murādı ĥāřıl

9a (1) ola Őuhayb eydür bir 'aziz dost gele eger (2) burnı segirse Dāniyāl eydür ğuřŐa yetişe (3) Cāfer eydür ehlinden kimse fevt ola İskender (4) eydür dūřmānıma zafer bula Süleymān eydür māl cem 'i (5) ede Őuhayb eydür bir muşibete uğraya eger (6) burnunuñ ucu segirse Dāniyāl eydür ten-dürüst (7) ola Cāfer eydür borcı ödene İskender eydür (8) ğā'ib gele Süleymān eydür gizlü nesne bula (9) Őuhayb eydür yeñi iř tuta eger burnunuñ (10) Őađ ķanadı segirse Dāniyāl eydür mizācı (11) ĥasta ola Cāfer eydür mālı ĉoķ ola

9b (1) İskender eydür elden muķarreb ola Süleymān eydür (2) bir Őerre vāķıf ola Şuhayb eydür Őāzılıķ ve feraĥlıķ (3) bula eger burnunuñ Şol ķanadı segirse (4) Dāniyāl eydür manşür ve muzaşfer ola Ca 'fer eydür (5) borcı ödene İskender eydür müsāfir gele (6) Süleymān eydür muradına ķādir ola Şuhayb eydür (7) hem-ĉü eger yüzüñ Őađ yanı segirse Dāniyāl (8) eydür 'avrat ala Ca 'fer eydür yaramazdan söz

¹² Metinde telezzüf yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

(9) eşide yaramaz işden vazgele İskender eydür (10) ğamdan kırtula Süleymān eydür azacıķ ğasta (11) ola şuhayb eydür necātden ğalāř ola eger

10a (1) yüzüñ şol yanı segirse Dāniyāl eydür muzaffer (2) ola Ca'fer eydür māl bula İskender eydür hürrem (3) ve ğandān ola Süleymān eydür beşaret eşişe (4) şuhayb eydür ğuşümet eđe zafer bula eger saĝ (5) yañaĝı segirse Dāniyāl eydür cümlesi seniĝle (6) selāmetde ola Ca'fer eydür utanacaĝı ola (7) İskender eydür kimse ile ğuşümet eđe Süleymān (8) eydür kıtı dert çeke şuhayb eydür bir naşıb (9) eşişe menfa'at göre eger şol yañaĝı segirse (10) Dāniyāl eydür ni'met ve ğışmet bula Ca'fer eydür (11) uzak ğastalık çeke İskender eydür feraĝ

10b (1) ve beşaretde iĝtirāz mizāc ola Süleymān eydür (2) ğastalıķdan kırtula şuhayb eydür hem-çü (3) eger eñeĝiñ saĝ yanı segirse Dāniyāl eydür (4) ğastalık çeke soñra řaĝĝat bula Ca'fer eydür (5) hem-çü İskender eydür emīn ve selāmetde ola (6) Süleymān eydür řāz ola şuhayb eydür murādı (7) ğāřıl ola eger eñeĝiñ şol yanı segirse (8) Dāniyāl eydür bir pāre zaĝmet çeke Ca'fer eydür (9) nakil taĝvīl ola İskender eydür ğātırulu¹³ (10) nesne ola Süleymān eydür murādına eře (11) řaĝĝat bula şuhayb eydür sefer ğareket vāķi'

11a (1) ola şuhayb eydür hem-çü eger řol kılaķ segirse (2) Dāniyāl eydür ğurbete dūře Ca'fer (3) eydür ğā'ib gele İskender eydür deñiz seferin (4) eđe Süleymān eydür řāzı-kām ola şuhayb (5) eydür sefer kıla eger aĝzı segirse Dāniyāl (6) eydür iřtimālet yetişe Ca'fer eydür anıñla (7) dostluķ eğeler İskender eydür menfa'at (8) bula Süleymān eydür ğuveysi ola şuhayb (9) eydür dostluķ bula eger dili segirse (10) Dāniyāl eydür ğuşümet ve muĝabbet ola Ca'fer (11) eydür ğastalikden kırtula İskender eydür

11b (1) zaĝmet 'arız ola Süleymān eydür yaramaz söz (2) nakil eğeler şuhayb eydür cüzice melāmet (3) çeke eger yukarı dudaĝı segirse Dāniyāl (4) eydür ehlile mācerā vāķi' ola Ca'fer eydür (5) fitne zāhir ola kim andan ğaberi olmaya (6) İskender eydür kavmiyle 'adāvet kıla Süleymān (7) eydür bir dostun göre kim çoķdan ğörmemiş (8) ola şuhayb eydür müsāfir gele eger ařaĝı (9) dudaĝı segirse Dāniyāl eydür bir kimse ğā'ib (10) ola Ca'fer eydür bir kavme kıtāl¹⁴ buyuralar (11) İskender eydür şavaş ola zafer bula

12a (1) Süleymān eydür hem-çü şuhayb eydür bir kimesne (2) ile iĝtilāf vāķi' ola eger yukarı (3) dudaĝıñ saĝ yanı segirse Dāniyāl eydür (4) mālī ziyāde ola Ca'fer eydür melāmet eře (5) İskender eydür erkek oĝlı doĝa Süleymān (6) eydür ğastalık çeke şuhayb eydür ğuşümet (7) ve mücādele ve

¹³ Metinde ğātırulu yazılmıştır

¹⁴ Metinde kıtāl yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

muhākeme¹⁵ eyleye eger yukarı dudağın (8) sol yanı segirse Dāniyāl eydür (9) oğlı doğa Ca'fer eydür huşümet vāki' (10) ola İskender eydür azacık hastalık (11) ola Süleymān eydür mālī ziyāde ola

12b (1) Şuhayb eydür ğam ve ğuşşa yetiše eger aşağı (2) dudağın sağ yanı segirse Dāniyāl eydür (3) beğāyet şāz ola Ca'fer eydür borcī ödene (4) İskender eydür oğulları çok ola Süleymān (5) eydür oğlı tarafından sevine Şuhayb eydür (6) ğam yetiše biraz melül ola eger aşağı dudağın (7) şol yanı segirse Dāniyāl eydür oğlı (8) tarafından sevine Ca'fer eydür eyü söz naķil (9) edeler İskender eydür oğlancıkları çok (10) ola Süleymān eydür hürrem ola Şuhayb eydür (11) borcī ödene eger boğazın sağ yanı segirse

13a (1) Dāniyāl eydür hışımlarından fā'ide göre Ca'fer (2) eydür qarındaşlarından menfa'at bula İskender (3) eydür ğā'ibden māl hāşıl ede Süleymān eydür (4) düşmānına ğālib ola Şuhayb eydür ni'meti (5) 'uzmāya vāşıl ola eger yüzün şol yanı (6) segirse Dāniyāl eydür halk aña du'ā kıla Ca'fer (7) eydür qarındaşlarından hayır göre İskender eydür (8) hükümet ehli ola Süleymān eydür eyü ad hāşıl (9) ede Şuhayb eydür dostlarından şāz ola (10) eger boynı tamām segirse Dāniyāl eydür ne'uzu bi'l-lāhi berdār ola Ca'fer eydür hem-çü İskender

13b (1) eydür hem-çü Süleymān eydür hem-çü Şuhayb eydür hem-çü (2) el-faşlü's-sānī a'zādan omuzdan ferce (3) varınca beyān eder eger sağ omzı segirse (4) Dāniyāl eydür beğāyet ferāh ola Ca'fer eydür hem-çü (5) İskender eydür mubāhase¹⁶ vāki' ola Süleymān (6) eydür ferah-nāk ola Şuhayb eydür hem-çü eger şol (7) omzı segirse Dāniyāl eydür refāhiyyet¹⁷ bula (8) Ca'fer eydür şāzılık bula İskender eydür hem-çü (9) Süleymān eydür hem-çü Şuhayb eydür hem-çü eger sağ (10) koltuğı segirse Dāniyāl eydür kimse ile (11) da'vāsı ola ğuşşaya uğraya Ca'fer eydür

14a (1) hüküm kādı ola İskender eydür hem-çü Süleymān (2) eydür hem-çü Şuhayb eydür hem-çü eger şol koltuğı (3) segirse Dāniyāl eydür şāzılık haberin eşide (4) Ca'fer eydür mālī ferāvān eline gire İskender (5) eydür yeñi kaftan giye Süleymān eydür hem-çü (6) Şuhayb eydür hem-çü eger sağ memesi segirse (7) Dāniyāl eydür borcī ödene Ca'fer eydür murādı (8) eline gire İskender eydür bir nesneden fā'ide (9) göre Süleymān eydür fütūh eriše Şuhayb (10) eydür hem-çü eger şol memesi segirse Dāniyāl (11) eydür helāl māl cemi' ede Ca'fer eydür bir eyü iş

14b (1) tuta İskender eydür şādıkām ola Süleymān (2) eydür mertebeye ere ve menzīl bula Şuhayb eydür (3) ululuk bula eger göksi segirse Dāniyāl (4) eydür ğā'ib gele Ca'fer eydür 'aziz kimseler (5) göre İskender eydür şālih ola Süleymān (6) eydür kenāra düşüp gele Şuhayb eydür da'vā (7) eyleye eger bağrınıñ sağ tarafı segirse (8) Dāniyāl eydür yeñi kaftan geye Ca'fer eydür esbāb (9) ziyāde ola İskender

¹⁵ Metinde mehākeme yazılmıştır

¹⁶ Metinde mubāhase yazılmıştır

¹⁷ Metinde rufāhiyyet yazılmıştır

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

eydür hem-çü Süleymân eydür (10) hem-çü Şuḥayb eydür hem-çü eger bağrınıñ şol tarafı (11) segirse Dāniyāl eydür murādına ère esbabı

15a (1) çok ola Ca'fer eydür hem-çü İskender eydür (2) hem-çü Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür hem-çü (3) eger yüregi segirse Dāniyāl eydür melāmet (4) vāki' ola Ca'fer eydür hem-çü Süleymân eydür (5) yavuz ğuşşaya ère Şuḥayb eydür melālet çeke (6) eger sağ pehlüsü segirse Dāniyāl eydür (7) tekessür vāki' ola Ca'fer eydür mizācı münḥarif (8) ola İskender eydür hem-çü Süleymân eydür hem-çü (9) Şuḥayb eydür naḳil taḥvīl ola eger şol pehlüsü (10) segirse Dāniyāl eydür ululuğı arṭa Ca'fer (11) eydür hem-çü İskender eydür müşerref bula Süleymân

15b (1) eydür ḥasta ola Şuḥayb eydür iḥsān èdici (2) ve ni'met yedirici ola eger sağ böğri segirse (3) Dāniyāl eydür oğuldan sevine Ca'fer eydür aṭa (4) bine İskender eydür ğamdan ḥalāş ola Süleymân (5) eydür uṭanmaḳ ola Şuḥayb eydür ğamdan ḳurtula (6) eger şol böğri segirse Dāniyāl eydür aṭa (7) bine Ca'fer eydür mertebeye yetişe İskender (8) eydür hem-çü Süleymân eydür evlenmek ola Şuḥayb (9) eydür rif'at bula eger belin sağ yanı segirse (10) Dāniyāl eydür 'izzeti ziyāde ola Ca'fer eydür (11) evlenmek ola İskender eydür 'izzet bula

16a (1) Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür naşihat vāki' (2) ola eger belin şol yanı segirse Dāniyāl (3) eydür ḥāceti revā ola Ca'fer eydür beğāyet sürür (4) bula İskender eydür ğanīmete yetişe Süleymân (5) eydür hem-çü Şuḥayb eydür eyü ḥaber eşide eger göbek (6) segirse Dāniyāl eydür şeref ve ğanīmet bula (7) Ca'fer eydür hem-çü Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür (8) hem-çü eger göbekte ḳarnıñ segirse Dāniyāl (9) eydür ululuğı ziyāde ola Ca'fer eydür evlenmek (10) ola İskender eydür şeref ve 'izzet bula Süleymân (11) eydür murādı ḥāşıl ola Şuḥayb eydür hem-çü

16b (1) eger ḳasıḳ segirse Dāniyāl eydür vuşlat müyesser (2) ola Ca'fer eydür evlenmek ola İskender eydür (3) eylugin söyleyeler Süleymân eydür düğün ola (4) Şuḥayb eydür ḳavminden şāz ola (5) eger zekeri segirse Dāniyāl eydür ḳavminden (6) fā'ide göre Ca'fer eydür hem-çü İskender eydür (7) hem-çü Süleymân eydür oğlı doğa Şuḥayb eydür (8) beğāyet feraḥ ola eger sağ ḥāyası¹⁸ segirse (9) Dāniyāl eydür bir mühim iş vāki' ola Ca'fer (10) eydür ḥāceti revā ola İskender eydür hem-çü (11) Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür hem-çü eger şol

17a (1) ḥāyası segirse Dāniyāl eydür evlenmek vāki' (2) ola Ca'fer eydür hem-çü İskender eydür şāzılıḳ (3) ola Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür (4) şafāya yetişe el-faşlü's-sālīsü bıḳavli (5) Dāniyāl ve Ca'fer-i Şādıḳ ve İskender ve Süleymân (6) ve Şuḥayb 'aleyhimü's-selām ḳollarından parmaḳlarına (7) varınca beyān èder eger sağ bāzūsı segirse (8) Dāniyāl eydür tekessür vāki' ola Ca'fer

¹⁸ Metinde ḥāyası yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

eydür (9) biraz zahmet çeke İskender eydür hastalık (10) çeke Süleymân eydür mizâcı münharif ola (11) Şuḥayb eydür nālân ve tefekkür ser-gerdân ola

17b (1) eger şol bāzûsı segirse Dāniyāl eydür (2) azacıḡ hastalık göre Ca'fer eydür hem-çü (3) İskender eydür hem-çü Süleymân eydür ser-keşlik (4) kıla Şuḥayb eydür hastalık 'arız ola (5) eger sağ dirsek segirse Dāniyāl eydür (6) şāz u hürrem¹⁹ ola Ca'fer eydür hem-çü İskender (7) eydür hem-çü Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür (8) hem-çü eger sağ kolu segirse Dāniyāl eydür (9) müsâfir gele Ca'fer eydür kenâr dostı gele (10) İskender eydür gâ'ibde olanuñ haberin eşide (11) Süleymân eydür feraḡ ola Şuḥayb eydür

18a (1) mihmâna yetişe eger şol kolu segirse Dāniyāl (2) eydür fütüh erişe Ca'fer eydür feraḡ rûzî (3) kıla İskender eydür bir nesneden fâ'ide [göre] (4) Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb eydür doḡrı haber (5) vâki' ola eger sağ elinüñ ucu segirse (6) Dāniyāl eydür münâkaşa édeler Ca'fer eydür (7) huşümet kıla İskender eydür huşümeti ziyâde (8) ola Süleymân eydür şāz u hürrem²⁰ ola Şuḥayb [eydür] (9) cenk ve ğavġâ éde eger şol elinüñ ucu (10) segirse Dāniyāl eydür ma'îşet hâşıl éde (11) Ca'fer eydür hem-çü İskender eydür huşümet

18b (1) ḡākîm vâki' ola Süleymân eydür vâfir māl bula (2) Şuḥayb eydür hem-çü eger sağ elinüñ baş (3) parmaġı segirse Dāniyāl eydür istimâlet ére (4) Ca'fer eydür ululara hizmet éde İskender (5) eydür kimesne anı terbiyet éde Süleymân eydür (6) gâ'ibden fütüh vâki' ola Şuḥayb eydür bir (7) kimesneden fâ'ide bula eger şehâdet parmaġı (8) segirse Dāniyāl eydür andan gizlü rivâyet (9) édeler ki yaramaz söz ola Ca'fer eydür aña (10) iftirâ édeler İskender eydür töhmet édeler (11) Süleymân eydür ḡaḡkında yalan danıklık édeler

19a (1) Şuḥayb eydür hem-çü eger orta parmaġı segirse (2) Dāniyāl eydür vaḡşet édeler Ca'fer eydür huşümet (3) vâki' ola İskender eydür münâkaşa kıllalar (4) Süleymân eydür ma'îşeti aşaġı ola Şuḥayb (5) eydür cenk içinde buluna eger tahâret parmaġı (6) segirse Dāniyāl eydür menfa'ate erişe Ca'fer (7) eydür hem-çü İskender eydür hem-çü Süleymân eydür (8) şāz u hürrem²¹ ola aña sevine Şuḥayb eydür cenk (9) beşâreti ola eger şırça parmaġı segirse Dāniyāl (10) eydür ḡayr-ıla ġanîmetde ola Ca'fer eydür yaramaz (11) söz danıkluġ²² édeler İskender eydür fütüh

19b (1) yetişe Süleymân eydür her işde ziyâdelik (2) ola Şuḥayb eydür hem-çü eger şol elinüñ baş (3) parmaġı segirse Dāniyāl eydür devlet ve 'izzet (4) bula Ca'fer eydür ululuġ bula İskender eydür (5) ḡaceti revâ ola Süleymân eydür ni'met arḡa (6) Şuḥayb eydür hem-çü eger şehâdet parmaġı segirse

¹⁹ Metinde şāz-ı hürrem yazılmıştır.

²⁰ Metinde şāz-ı hürrem yazılmıştır.

²¹ Metinde şāz-ı hürrem yazılmıştır.

²² Metinde danıkluġ yazılmıştır.

(7) Dāniyāl eydür gizlü sırrı zāhir ola Ca'fer (8) eydür hem-çü İskender eydür hem-çü Süleymān eydür (9) hayır haberden sevine Şuḥayb eydür hem-çü eger (10) orta parmağı segirse Dāniyāl eydür ğamdan (11) kırtula Ca'fer eydür ğā'ib gele İskender

20a (1) eydür raḥata erişe Şuḥayb eydür atā bine (2) eger taḥāret parmağı segirse Dāniyāl eydür ğanīmet (3) bula Ca'fer eydür māl cemi' ede İskender eydür (4) evveli ve āḥiri eyü ola Süleymān eydür ululuğı (5) ziyāde ola Şuḥayb eydür rüzī eyü ola (6) eger sırça parmağı segirse Dāniyāl eydür māl eline (7) gire Ca'fer eydür hem-çü İskender eydür hem-çü (8) Süleymān eydür hem-çü Şuḥayb eydür hem-çü eger sağ (9) eli tamām segirse Dāniyāl eydür ḥāceti revā ola (10) Ca'fer eydür ğanīmet yetişe İskender eydür (11) şāz ola Süleymān eydür oĝlı kıızı çok

20b (1) ola Şuḥayb eydür ḥelāl ni'met bula eger şol (2) eli tamām segirse Dāniyāl eydür iḳbāl ve ni'met (3) ḥāşıl kıla Ca'fer eydür beĝāyet hürrem ola (4) İskender eydür hem-çü Süleymān eydür şenlik (5) bulup şāz ola Şuḥayb eydür ehlinden (6) ni'mete erişe el-faşlu'r-rābi' u oturağ (7) yerinden ayaĝuñ ucuna varınca beyān ede (8) eger [sağ] oturağ yerin segirse Dāniyāl eydür (9) fütüh erişe Ca'fer eydür ḥelāl rızık dege (10) İskender eydür fā'ide erişe Süleymān eydür (11) tekessür vāki' ola Şuḥayb eydür rızık ziyāde

21a (1) ola eger şol oturağı segirse Dāniyāl (2) eydür mütefekkir ola Ca'fer eydür melül ola (3) İskender eydür atā bine Süleymān eydür (4) sırrı zāhir ola Şuḥayb eydür cidāl vāki' (5) ola eger sağ uyluğı segirse Dāniyāl (6) eydür şāz u hürrem²³ ola Ca'fer eydür atā bine (7) İskender eydür sırrı zāhir ola Süleymān eydür (8) gözi nūrlana Şuḥayb eydür tekessür vāki' ola (9) eger şol uyluğı segirse Dāniyāl eydür (10) zaḥmet vāki' ola Ca'fer eydür hem-çü İskender (11) eydür māl ziyāde ola Süleymān eydür yasda

21b (1) ola Şuḥayb eydür hem-çü eger sağ dizi (2) segirse Dāniyāl eydür şāz [u] hürrem ola Ca'fer (3) eydür müşāhede kıla İskender eydür fütüh (4) vāki' ola Süleymān eydür ḥāceti revā ola (5) Şuḥayb eydür mertebesi yüce ola eger (6) şol dizi segirse Dāniyāl eydür şāz u ḥandān²⁴ (7) ola Ca'fer eydür ulular ile iḥtilāt ede (8) İskender eydür ḥelāl rızık dege Süleymān (9) eydür yavuz söz söyleyeler Şuḥayb eydür (10) evlenmek ola eger sağ incigi segirse (11) Dāniyāl eydür bir mālđār 'avrat ala şāz u

22a (1) ḥandān ola Ca'fer eydür melül ola İskender (2) eydür vāfir māl bula Süleymān eydür ulu mertebeye (3) vāşıl ola Şuḥayb eydür hem-çü eger şol (4) incigi segirse Dāniyāl eydür atā bine Ca'fer (5) eydür ḥāceti revā ola İskender eydür ziyāde (6) māl bula Süleymān eydür yāri eline gire (7) Şuḥayb eydür ğanīmet bula eger sağ tobuğı²⁵ (8) segirse Dāniyāl eydür bir yere sefer eyleye (9) Ca'fer eydür

²³ Metinde şāz-ı hürrem yazılmıştır.

²⁴ Metinde şāz-ı ḥandān yazılmıştır.

²⁵ Metinde tobuğı yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

gā'ib dost gele İskender eydür (10) bir kimse ile vedā' ede Süleymān eydür menfa'at (11) bula Şuḥayb eydür dostlıktan ḥayır göre

22b (1) eger şol ṭobuġı segirse Dāniyāl eydür (2) zūkkem ola andan yaramaz söz naķil edeler (3) Ca'fer eydür ḥākīmden kerem göre İskender (4) eydür hem-çü Süleymān eydür hem-çü Şuḥayb eydür (5) hem-çü eger [saġ ṭobuġuñ] saġ yanı segirse Dāniyāl eydür (6) istiġfār ede Ca'fer eydür çok günāh ede (7) İskender eydür hem-çü Süleymān eydür hem-çü (8) Şuḥayb eydür hem-çü eger şol ṭobuġuñ saġ (9) yanı segirse Dāniyāl eydür murādına ere (10) Ca'fer eydür maķşūdı ḥāşıl ola İskender (11) eydür sevinmek ola Süleymān eydür beşāret

23a (1) ola Şuḥayb eydür feraḥ bula eger saġ ṭobuġuñ (2) şol yanı segirse Dāniyāl eydür uzak (3) sefere gide Ca'fer eydür hem-çü İskender eydür (4) seferde menfa'at bula Süleymān eydür hem-çü (5) Şuḥayb eydür hem-çü eger şol ṭobuġuñ şol (6) yanı segirse Dāniyāl eydür şāz ola Ca'fer (7) eydür ḥayırlı rızık eline gire İskender eydür (8) menfa'at bula Süleymān eydür şāz ola (9) Şuḥayb eydür hem-çü eger saġ ayaġuñ üsti (10) segirse Dāniyāl eydür kavminden fā'ide göre (11) Ca'fer eydür sefere gide İskender eydür aķrabādan²⁶

23b (1) ḥayır göre Süleymān eydür andan söz naķil edeler (2) Şuḥayb eydür naķil taḥvīl ola eger şol (3) ayaġuñ üsti segirse Dāniyāl eydür borcu (4) gide Ca'fer eydür mālī ziyāde ola İskender (5) eydür hem-çü Süleymān eydür ni'meti ziyāde ola (6) Şuḥayb eydür hem-çü eger saġ ayaġuñ altı (7) segirse Dāniyāl eydür menfa'at erişe (8) Ca'fer eydür ḥicālet²⁷ yetişe İskender eydür (9) ḥişmeti²⁸ ziyāde ola Süleymān eydür melūl (10) ola Şuḥayb eydür menziline kala eger şol (11) ayaġuñ altı segirse Dāniyāl eydür vilayet

24a (1) ṭuta Ca'fer eydür ḥākīmden fā'ide göre İskender (2) eydür begāyet feraḥ ola Süleymān eydür bir iş (3) göre Şuḥayb eydür rif'at ḥāşıl kıla (4) eger saġ ayaġı tamām segirse Dāniyāl eydür (5) nedāmet yetişe Ca'fer eydür dost-ıla münāķaşa (6) kıla İskender eydür endişeli sefer (7) eyleye Süleymān eydür şāzıkām ola Şuḥayb (8) eydür hem-çü eger şol ayaġı tamām segirse Dāniyāl (9) eydür ḳadri ziyāde ola Ca'fer eydür ululardan (10) terbiyet bula İskender eydür hem-çü Süleymān (11) eydür ferḥ bula Şuḥayb eydür 'izz ü şafā bula

24b (1) eger saġ ayaġuñ baş parmaġı segirse (2) Dāniyāl eydür gāyib gele Ca'fer eydür 'ömri (3) ziyāde ola İskender eydür ḳara seferin (4) ede Süleymān eydür melālet çeke Şuḥayb (5) eydür ġamdan ḥalāş ola eger yanındaġı parmaġı (6) segirse Dāniyāl eydür mertebesi ziyāde ola (7) Ca'fer eydür

²⁶ Metinde aķrayādan yazılmıştır.

²⁷ Metinde ḥicālet yazılmıştır.

²⁸ Metinde ḥişmeti yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

hastalıklardan hâlâş olan (8) İskender eydür guşşalu olan Süleymân eydür (9) kôrquku olan Şuḥayb eydür ğam-nâk olan (10) eger orta parmağı segirse Dāniyâl eydür (11) beşâret vâki' olan Ca'fer eydür yâri 'azîz

25a (1) göre İskender eydür evlenmek dileye (2) Süleymân eydür mâlı ziyâde olan Şuḥayb eydür (3) bir 'azîz yâri göre eger dördüncü parmağı segirse (4) Dāniyâl eydür ğurbeti ziyâde olan Ca'fer eydür (5) evlenmek olan İskender eydür mâl hâşıl kıla (6) Süleymân eydür şâz u hürrem olan Şuḥayb eydür (7) râhata erişe eger sırça parmağı segirse (8) Dāniyâl eydür ğanîmet bula Ca'fer eydür hem-çü (9) İskender eydür hem-çü Süleymân eydür hem-çü Şuḥayb (10) eydür melûl olan eger sol²⁹ ayağı baş parmağı (11) segirse Dāniyâl eydür ğâ'ib kişi gele Ca'fer

25b (1) eydür Hâk'dan 'âkıl ere İskender eydür hem-çü (2) Süleymân eydür bir yâd ile dostluğ kıla (3) Şuḥayb eydür şahhat ve selâmet bula eger sol (4) ayağı ikinci parmağı segirse Dāniyâl eydür (5) 'izzeti mezîd olan Ca'fer eydür şâz olan (6) İskender eydür vâfir mâl cemi' ede Süleymân (7) eydür melâlet vâki' olan Şuḥayb eydür hürmet (8) ve devlet bula eger orta parmağı segirse (9) Dāniyâl eydür mâlı ziyâde olan Ca'fer eydür (10) 'izzet ve râhat göre İskender eydür şâz u (11) hürrem olan Süleymân eydür yavuz söz nakil

26a (1) edeler Şuḥayb eydür vâfir mâl gele eger (2) dördüncü parmağı segirse Dāniyâl eydür merdümlük (3) işleye Ca'fer eydür mâl ve devlet bula İskender (4) eydür râhat ve sürür bula Süleymân eydür (5) 'izzeti mezîd olan Şuḥayb eydür mâl ve menfa'at (6) bula eger sırça parmağı segirse Dāniyâl eydür (7) mektûb gele Ca'fer eydür melâlet göre İskender (8) eydür haber gele ğanîmetlik-ile sevine Süleymân (9) eydür feraḥ-nâk olan Şuḥayb eydür sürür (10) hâşıl kıla eger sağ ayağı bir³⁰ miqdârı (11) segirse Dāniyâl eydür râhat ve sürür

26b (1) bula Ca'fer eydür: hürmeti ziyâde olan İskender (2) eydür: bir 'azîz dost göre Süleymân (3) eydür: devlet ve şâzılık bula Şuḥayb eydür: (4) tahvîl vâki' olan eger sol ayağı bir³¹ miqdârı (5) segirse Dāniyâl eydür: râhat ve sürür bula (6) Ca'fer eydür: hürmeti ziyâde olan İskender [eydür] (7) nakil ve hürmet kıla Süleymân eydür: bir söze (8) vâkıf olan Şuḥayb eydür: şâz u hürrem olan (9) eger iki ayağı birden segirse Dāniyâl eydür: (10) melâlet göre Ca'fer eydür: ten-dürüst olan (11) İskender eydür: devlet ve rif'at bula Süleymân

27a (1) eydür ğâ'ibden haber gele Şuḥayb eydür: bir ulu (2) kişi göre eger sağ baldırı segirse (3) Dāniyâl eydür: hürrem olan Ca'fer eydür: menfa'at (4) göre İskender eydür hem-çü Süleymân eydür hem-çü (5) Şuḥayb eydür: hem-çü eger sol baldırı segirse (6) Dāniyâl eydür sefer kıla Ca'fer eydür hem-

²⁹ Metinde sağ yazılmıştır. Fakat metnin akışında daha önce sağ ayak verildiği için sol ayakla devam etmelidir. İkinci parmakta müstensih bunu sol ayağın ikinci parmağı şeklinde düzeltmiştir.

³⁰ Metinde pir yazılmıştır.

³¹ Metinde pir yazılmıştır.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

çü (7) İskender eydür beşâret erişe Süleyman eydür (8) ferâh ola Şuḥayb eydür azacıḡ ḡuşsa çeke (9) eger sağ ayaḡuñ dırnaḡları segirse Dāniyāl (10) eydür ḡayır menfa‘at یره Ca‘fer eydür ḡā‘ib (11) gele İskender eydür bir kimesneden eyilik göre

27b (1) Süleyman eydür ḡākimden fā‘ide göre Şuḡayb (2) eydür hem-çü eger şol ayaḡuñ dırnaḡları (3) segirse Dāniyāl eydür borcu ödene Ca‘fer (4) eydür şikestelik ‘ārız ola İskender (5) eydür mizācı münḡarif ola Süleymān eydür mansıb (6) göre Şuḡayb eydür mektüb gele eger cemī‘i (7) gövdesi segirse bir uğurdan [...] Dāniyāl (8) eydür çok ‘ibādet یده Ca‘fer eydür ḡāyet eyü (9) ola İskender eydür şalāḡiyyet ve devlet (10) ve rif‘at bula Süleymān eydür borcu ödene (11) Şuḡayb eydür hem-çü ammā bir yerde gördüm

28a (1) şāḡib bir risāledir ki bir kimesneniñ (2) endāmı bir kezden segirse eceli gelmişdür (3) deyü naḡil یدer Allah u a‘lem ve aḡkam (4) temmetü‘l-kitāb bi-‘avnillāḡ el-meliki‘i-Vehḡāb 1215

KAYNAKÇA

- Aydın, M. (1988) ‘Fal’, Diyanet İslam Ansiklopedisi, 12: 134-139, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları.
- Bars, M. E. (2023) “Yeni Bir Karşılaştırmalı Segirname Nüshası Üzerine Değerlendirmeler”, Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi, 29 (11): 95-110.
- Daşdemir, Ö. (2016) “İngiltere Kütüphanelerinde Kayıtlı Dört Segirname Üzerine”, Dede Korkut, 11: 19-46.
- Ersoylu, H. (1989) “Segir-nâme, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Beleleten, 33 (1985): 27-48.
- Ersoylu, H. (1995). “Segir-nâme II”, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Beleleten, 40 (1992): 99-145.
- Gökdemir, A. (2020) “Abdulḡanî Bin Abdulcelîl Geredevî’nin Risâle-i Segürnâme’si”, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 44: 45-60.
- Karatlı, R. (1999) “Türkçe Bir Segir-nâme Üzerine”, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Beleleten, Türkçe Bir Segirname Üzerine, 47: 89-126.
- Kayaokay, İ. (2020) “Yeni Bir İhtilâc-Nâme-Segir-Nâme Nüshası Üzerine”, ATLAS Journal International Refereed Journal On Social Sciences, 6(26): 219-239.
- Kılıç, M. (2018) “Segir-Nâmeler ve Latif’in Segir-Nâmesi”, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(2): 97-104.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: 10.38120/banusad.1398367

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

Kurgun, L. (2018). “Bir İhtilacname”, TÜRK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi, 6(14): 60-75.

Mert, A. (2016) “Bir Seğir-Name Nüshası”, TÜRK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi, 4(7): 220-232.

Muratoğlu, M. (2020) “Leipzig Kütüphanesinde Kayıtlı Bir Seğir-Name Üzerine”, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, 13(30): 889-901.

Sertkaya, A. G. (2011) “Bilinmeyen Bir Seğir-Nâme Yazması”, 38. İcanas Dil Bilimi, Dil Bilgisi ve Dil Eğitimi Bildiriler Kitabı (10-15.09.2007), Ankara-Türkiye.

Süer, F. R. (2011) “Bir Seğirname Örneği”, Turkish Studies, 6(4): 287-304.

Sümbüllü, Y. Z. (2007) “Seğir-nâme ve Segirmek Manaları Üzerine Bir İnceleme”, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 32: 53-69.

Sümbüllü, Y. Z. (2010). Seğirname, Fenomen, Erzurum, 2010.

Sümbüllü, Y. Z. ve Gözitok, Gaybî, M. A. (2014) “Bir İlim Şubesi Olarak İhtilâç-Nâmeler Ve Mevlânâ Sevâdî'nin Manzum İhtilâç-Nâmesi”, Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 3(6): 105-131.

Özçelik, S. (1996) “Bir İhtilac-name Üzerine”, Millî Folklor, 31-32: 98-111.

Özyaşamış Şakar, S. (2010) “Bir Tür Fal Kitabı: İhtilâç-Nâme”, Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, 22: 213-228.

Polat, K. (2018) “Yeni Bir İhtilâç-Nâme Metni Üzerine Değerlendirmeler”, Türk Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi, 6(14): 127-144.

Tetik, B. (2019) “Mehmet İlmî'nin Segirname ve Çinnâmesi”, Batman Üniversitesi İslamî İlimler Fakültesi, 3(2): 72-85.

TDK (2011) “Türkçe Sözlük”, Türk Dil Kurumu Yayınları No: 549, Ankara.

Yalap, H. (2017) “Yeni Bir İhtilâcnâme / Seğirname Nüshası, Yeni Bir İhtilâcnâme- Seğirname Nüshası”, Journal of History Culture and Art Research, 6(3): 682-695.

Yastı, M. (2015) “Yeni Bir Seğir-Nâme Yazması Üzerine”, Türkiyat Mecmuası, 25: 276-314.

Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Social Sciences Research Journal

DOI: *10.38120/banusad.1398367*

BANÜSAD, 2024; 7(1), 1-21

Yazar, İ. ve Beyhan, E. (2022) “Yazarı Bilinmeyen 1758 Tarihli Yeni Bir Seğirname Nüshası Hakkında”, Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 7: 101-119.